

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker
uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Altoezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd
zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
" " " " " 8 fr. buiten " "
Een blad afzonderlyk 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel 15 "
De reclamen " " " " " " " 25 "

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk
uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in
het fransch blad, te COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen
worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren
gegeven genieten voordeelerlyke conditiën.

TONGEREN, DEN 1° OCTOBER.

Goedkoop Gouvernement.

Onze ministers hebben ons reeds jaren lang een goedkoop gouvernement beloofd, zonder dat wy eventwel den dageraad van dien gelukkigen dag zien aenbreken. Integendeel, het wordt ieder jaer aen den budget hemel al donkerder en er pakt zich daer een onweër saëm, dat op deze of genen kiezingsdag met geweld zal losbersten.

Om te doen zien hoe goedkoop het liberalismus, of zoo als men het noemen wil, geregeerd heeft, moeten wy slechts eenen oogslag geven op het beloop der budgetten sedert 1848, het tydstip dat de tegenwoordige ministers, byna onafgebroken, de bewakers der geldkas zyn geworden en gebleven :

Budget van binnenl. zaken	6,478,854	10,269,776
» justicie	11,986,395	13,620,309
» oorlog	29,405,100	34,231,000
» openb. werken	16,301,110	25,986,030
» buitenl. zaken	2,698,774	2,986,787
» financiën	13,051,450	13,461,964
» dotatiën	3,338,672	4,312,062
» openbare schuld	31,813,472	40,535,113
	fr. 113,073,867	fr. 145,320,041

Men ziet dus, zegt de *Moniteur de Louvain*, eene vermeerdering van 2 miljoen 600 duizend francs per jaer; de gekonsolideerde schuld is door eenen stapel van miljoenen vergroot en onze inkomsten zyn reeds vooraf voor langen jaren verpaid. Ons dunkt, dat eene soortgelijke rekening de kiezers tot nadenken stemmen moet!

De kieskollegiën van geheel België worden tegen dingsdag, 27 october aenstaende, ten 10 uren 's morgens. byeengeroepen, om over te gaen tot de gedeeltelyke vernieuwing der gemeente raden. Te Hasselt zyn de uitgaende leden :

MM. Montfort, de Corswarem, Nagels, Goetsbloets en de Sigers. M. Vinckenbosch heeft zyn ontslag gegeven en moet dus ook vervangen worden.

Te Tongeren : MM. J. Frère, L. Maréchal, L. de Tiecken de Terhove, L. Vanormeling en A. Coart.

Te St-Truiden zyn de uitgaende leden :

MM. Ad. Coemans, Th. de Pitteurs, J.-L.-F. de Creest, H. Vanham, Jos. Van Brienen en Aerts, overleden.

Te Naeseyck : MM. Schoolmeesters, J.-B. Heyligers, G. Briers, H. Vanderdonck en J. Rademaekers.

Men herinnert zich nog dat ten gevolge van den hagelslag, waerby de inwooners der gemeentens Pael, Beverloo, Oostham, Heppen en Burg-Leopold op 25 juny II. gansch hunnen oogst hebben verloren, M. de gouverneur onzer provincie eenen omzendbrief aen al de gemeente besturen van Limburg gestuurd heeft om deze aen te wakkeren de ongelukkige landbewoonders van het kanton Beeringen, zoo veel het in hunne magt is, ter hulp te komen door eene geldinzameling.

Enige gemeentens hebben reeds aen dezen medelydenden oproep beantwoord en de volgende sommen ingezonden :

Wimmertingen fr. 30,18, Beek 35,15, Genck 50, Groot-Brogel 63,92, Frein 26,30, Herck-St-Lambert 67,07, Overpelt 25, Eelen 37,50, Kleine-Brogel 62,63, Kessenich 29.

Dolle honden.

In eene der laatste zittingen van de fransche akademie van wetenschappen, zyn er door M. Bouley, hoogleraar aen de vee-artsenschool te Alfort, mededeelingen gedaen, welke de strekking hebben om het publiek beter in te lichten, aengaende de ziekte, bekend onder den naam van hondsraxy, waer omtrent men zich algemeen een zeer verkeerd begrip vormt. In de eerste plaats wordt het publiek door den naam reeds op het dwaelspoor gebragt, vermits geenszins dolheid en woede de noodwendige verschynselen zyn van het bestaan der ziekte. Zelfs in de laatste periode bespeurt men by den hond nog oogenblikken van betrekkellyke kalmte en rust. Evenmin is het schuim in den mond van den hond, een onfeilbaar verschynsel. In vele gevallen toch is waerge-

nomen, dat het speeksel op de natuerlyke wyze wordt afgescheiden.

Nog ontstaet omtrent de ziekte een geheel verkeerd denkbeeld door het woord *waterrees*; de zoogenaemde dolle hond toch vrees evenmin het water, als het licht of blinkende voorwerpen. De overheid van haren kant geeft mede aenleiding tot de verbreiding van ongegronde denkbeelden, vermits zy elk jaer in de heetste maenden, reglementen voorschryft tegen de razende honden, terwyl uit de officiele statistieke opgaven blykt, dat hondsdolheid het geheele jaer door voorkomt en welligt in regenachtige tyden meer nog dan anders. Wat het publiek beschouwt als blyken, dat de hond niet razend zou zyn, bewyst alzoovolstrekt niets.

Daerentegen zyn er zeer stellige kenteekenen, die de zekerheid geven, dat de hond door de ziekte is aengetast. In de eerste periode is de hond somber; kruipt hy in hoeken en beantwoordt hy met weërzin aen de stem zyns meesters. Dit gaet somwylen gepaerd met een ongewoonen angst, zonder dat echter by het dier blyken voorkomen van woede of van toorn. By het toenemen der ziekte verbeeldt zich de hond dingen te zien die niet bestaan, en valt hy aen op denkbeeldige voorwerpen. Volgens M. Bouley, kunnen deze kenteekenen niet te zorgvuldig worden gaegeslagen, vermits zy een zeker bewys van het bestaan der ziekte opleveren.

Van lieverlede bespeurt men daerop by het dier begeerte om te byten, en wel in de eerste plaats levenlooze voorwerpen, die voor de voeding ongeschikt zyn, en met de tanden worden verbroken en ingeslikt, waer van somwylen bloedbraking het gevolg is. Alvorens de hond den mensch byt, keert hy gewoonlyk eerst zyne woede tegen zich zelve, maer reeds lang te voren is de hond gevaerlyk geweest en kan zyn beet, ontstaan door ondervonden tegenstand of ondergane tuchtiging, de noodlottigste gevolgen hebben.

De dolle hond is schynbaer gevoelloos, en laet, hoe zwaer ook mishandeld, geene kreten van smert hooren. Een zeer belangryk kenmerk der razerny is, dat de zachtaerdigste hond, onder den invloed der ziekte, woedend wordt op het gezigt van een gezonden hond. Dit is het geval met alle dieren, peerden, schapen rundvee, die, gebeten door eenen hond, door de ziekte worden aengetast. Wat inmiddels het zekerste bewys is, dat de hond door dolheid is aengetast, is zyn blaffen; die dat geluid eenmaal gehoord heeft, zal zich daerin nooit vergissen. In de eind-periode der ziekte zyn de verschynselen zoo duidelyk, dat zy niemand kunnen ontgaen.

De vrees voor water, wanneer die niet wordt bespeurd, bewyst alzoovolstrekt niets. In elk jaergetyde moet men zich inmiddels wachten voor den hond, die gejaegd is zonder dat daer voor eene blykbare reden bestaat; die zyn gewoon voedsel niet neemt, die, blaffende, een ongewoon geluid maakt; die gevoelloos is onder smert, en die, vriendelyk jegens zynen meester, tegen zyne gewoonte de andere honden gedurig aenvalt.

De aardappelenoogst wordt met de meeste werkzaamheid verrigt. De aardappelen zyn dees jaer zeer overvloedig, iets wat een waren rykdom is voor ons land, waer deze vrucht een der voornaemste elementen van 's volks voeding uitmaakt. Te Luik en te Hoei staen de aardappelen aen oitnemend lage pryzen. Voorzeker zal men ze maer verkoopen aen een derde van den prys, dien men er over twee jaren voor betaelde.

Eene commissie, afgeveerdigd uit Luik, bestaende uit een zestiental personen, waeronder zich een viertal doktors en twee religieusen uit een vrouwenklooster bevonden, hebben verledene week te Gheel, alsook in de omliggende getuichten, verscheidene dagen bezoeken afgelegd by de kostgevers van ziemeloozen, en hebben een nauwkeurig onderzoek gedaen wegens den toestand, de behandeling en de huisvesting der krankzinnige personen aldaer geplaatst. Zy hebben het gesticht der infirmerie en dierzelfver doel nauwkenrig afgezien en onderzocht. Een achttal krankzinnigen uit Luik werden door deze commissie in de kolonie geplaatst, en men verzekert dat zy dit onderzoek is komen doen, om, indien het gesticht van Gheel haer mogte bevallen, er nog ruim twee honderd uit de gestichten van Luik over te plaatsen.

Men schryft uit Gent, den 24 september :

Een geweldige onweder, voorafgegaen en gevolgd door stortregen en hagelslag, is gister namiddag, ten half dry uren, boven onze stad en omstreken losgeborsten.

Tot dezen oogenblik hebben wy van geene ongelukken in Gent gehoord; doch, naer men ons verzekert, heeft de bliksem op het grondgebied van het naburige dorp Heusden,

eene droevige ramp te weeg gebragt.

Een yegental personen waren op het veld aldaer bezig met aardappels te rooijen, toen dat zware onweder eensklaps opkwam. Te verre van de huizen verwyderd, zochten zy eene schuilplaats tegen den regen en hagelslag achter eene aldaer oppgerigte graenmyt; doch nauweliks bevonden zich ter plaatse, of het hemelvuur sloeg in hun midden, met dat ongelukkige gevolg, dat een dier landwerkers gedood en een ander verlamd is geworden.

In het hertogdom Nassau is onlangs eene niet onaerdige grap gebeurd. By het voorbystoemen van eenen trein, verscheen aen eene barreel eene vrouw, die den hoom toehelde en den vlaggestok zwaide. Aengezien het de baenwachters streng verboden is, zich in de vervulling van hun ambt door hunne vrouwen te laten helpen of te doen vervaangen, maakte de trein-overste zyn verslag aen den naest byzenden standplaats-overste. De wachter werd geroepen, doch nu bleek het de vrouw die men had gezien geene... vrouw was. Ziet hier hoe het feit werd verklaerd. De baenwachter had eene geit, die zich door niemand wilde laten melken dan door de vrouw die ziek en bedlegering was. De man had gepoogd het dier den uijer uit te koypen, maer zich telkens door tikken en stampen afgeweerd gezien. Des had zyne vrouw hem geraden hare kleederen aen te trekken en aldus de geit te melken, iets wat wonder wel gelukte. Het was in die verkleeding en aen dit werk dat de trein hem had verrast. De wakkere kerel had den tyd niet meer gehad van kleederen te gaen verwisselen, en was dus maer, vermoed als hy was, naer zynen post gevlogen. Onnoodig te zeggen dat de aanklagt geen gevolg had.

Polen.

NOG OVER DEN AENSLAG OP HET LEVEN VAN GRAEF VON BERG.

Men schryft uit Warschau, aen de *Kreuz. Zeitung* :

Op het oogenblik dat graef von Berg het groote huis Zamoisky voorby reed, en welk huis nevens het paleis van graef Zamoisky ligt, en alleenlyk logementen bevat, welke aen verscheidene winkeliers verhuurd zyn, werden er verscheidene gewerschoten op het rytuig gelost en tertzelfde werden er Orsini-bommen geworpen.

Graef von Berg deed onmiddelyk de poorten van het huis door kozakken van zyn geleide bezetten, hy begaf zich naer het Saksen-plein alwaer zich troepen bevonden, en deed de aenpalende straten afsluiten.

Alstoen begon er een streng onderzoek van de huizen Zamoisky; al de bewoonders derzelve werden aengehouden; hun mobiliair werd aen de soldaten overgeleverd; de schoonste en prachtigste meubelen, groote spiegels, schilderyen, penduels, vyf kostbare pianos, kledingstukken, linnen, alles werd door de vensters geworpen; in deze voorwerpen werden vervolgens opengehoopt en in brand gesteken; de vlam, hierdoor ontstaan, bereikte de hoogte van het dak der kerk.

De soldaten hebben zich slechts een gedeelte van het linnen en der kledingstukken kunnen aenmaligen. Morgen zal men de groote kruidenrieten en wyn-nagazyne van M. Kazerki, welke zich in hetzelfde huis bevinden, aen de roovery der soldaten overleveren.

Men schryft uit Warschau, 20 september :

Gedurende de plundering van het huis van den graef Zamoisky, hebben de Russen een kind met zyne wieg door een venster der derde verdieping geworpen. Gedurende dit tooneel van verwoesting werd er eene vrouw gedood.

De voornaemste personen van dit huis waerin er 1400 logerden, waren : prins Thadeas Lubomerski, de maerschalk Johnbowski, de gravin Potocka, de in de oostersche wetenschappen geleerde Kowalewski, professor by onze universiteit, doktor Rosenblum, inspekteur van het openbaer onderwys, M. Poplonski, enz. Men weet dat al de meubelen door de soldaten werden vernield, en dat zy de kostbare voorwerpen en het zilverwerk onder elkander verdeeld hebben.

De plundering der beide huizen Zamoisky heeft te Warschau een onuitdrukkelyken angstkreet en eene afschrikkellyke gisting doen ontstaan. Den 21 september, den tweeden dag na den aanslag, dierde de verwoesting nog voort. Door de onvoorzichtigheid der soldaten, welke de kelders van den koopman Krupecki uitplunderden, werden de geestryke dranken in brand gesteken. Mevrouw Krupecki heeft ten gevolge van haren onderstanen schrik, eenen misval gehad, en M. Krupecki heeft in de citadel eenen aenval van geracktheid gekregen.